

ԱՌԱՎ.

ԳՈՅԼ ԵՒ ԳՈՌՆ.

Իրաւունքը որոնքն է. —

Ուժովն ո՞վ է՝ անորն է.

Կուգէս օրինակ,

Կարդա գայս առակ :

Ականակիտ առուակի մը բով կեցեր

Գառնուկը ջուր կըխըմէր.

Վըրայ հասաւ անդիէն գայլ մը սաստիկ անօրի,

Արիւն կուգէր խըմելու, միւ կըփնտռէր որ ճըրքի.

Դուն ո՞վ ես որ իմ խըմելու ջուրըս եկեր պըղտորես,

Կանգնէ՛ց գազանն անօրէն.

Հիմա պատիժըդ կըգըտնաւ, աներես : —

Մի բարկանար վըրաս տեր իմ, պատասխանէ՛ց գառն

Նայէ կաղաչեմ [իբէն.

Ես սրբափ վար եմ

Քու կեցած տեղեդ

Ու խըմած ջըրեդ.

[գայ : —

Ի՞նչպէս կրնամ պղտորել այն ջուրն որ քեզմէ ինն կու-
Կըպըղտորես ըսի քեզի, իմ խօսքիս մէջ սուտ չըկայ.

Հապա հերոսն որ քըֆրէցիր ինծի... —

Հերոս ես աշխարհը ալ եկած էի.

Ես գեռ կար կուտեմ, կըսըխալիս տեր : —

Թէ որ դու էիր, ուրեմն եղբայրդ էր : —

Եղբայր ալ չունիմ : — Շնտ էրկընցուցիր.

Ես սուտ չեմ խօսիր, աս աղէկ գիտցիր.

Ըսել է քե ազգական էր նա քեզի.

Միքէ չիյտեմ ինչ քէն ունիր դուք ինծի,

Ամենքնիդ ալ, հօտ ես հովիւ ես շըներ.

Ալ ճար չըկայ չեմ կերեր :

Աս ըսաւ ու վըրան ցատրէց,

Խեղճ գառնուկը սլատուէց լափէց.

Կըսեն քէ միտքն ալ դըրաւ.

Թէ շատ արդար բան ըրաւ :

ԼԱՅՈՆԹԷՆ :

ՎԱՂԱՄԵՌԻԿ ՄԱՀ ՌԻՍՈՒՄԵԱԶԱՐԻ ՊԱՅ ԱԶԱՏԻՆ
ՅԱԿՈԲՈՅ ՉԱՄԶԵԱՆ.

Անցած 1855 տարին շատերուն համար այն ա-
ղետարեր եւ ցաւալի տարիներէն մէկն եղաւ, որ
շրջանին լմնցընելով՝ իրենց ետեւէն տխուր եւ
դառն յիշատակ մը կը ձգեն մարդկանց սիրտը :
Հիւանդութիւնք, ձախող արկածք, շփոթութիւնք
եւ ազգի ազգի բշտառութիւնք անպակաս եղան
անցեալ տարւոյն մէջ. քանի մարդիկ լսելով այն
յետին ժամուն տխրագին գանգիւնը որ կիմացընէ
քէ տարի մը կը լըմնայ եւ ուրիշ մը սկսի — սրա-
ցած անցած օրերը յիշեցին եւ գոչեցին հառաջանօք
« Սնոտի աշխարհ » ... Քանի սրտերու մէջ այն-
պիսի վներ բացաւ այն տարին որ, ո՞վ գիտէ, պիտի
լեցուին արդեօք երբեք...

Այն բազմափորձ գերդաստաններէն մէկն ալ
եղաւ Չամչեան ազնուազարմ ընտանիքը. վերջի
երկու տարուանս մէջ այս բարեպաշտ տունը քան
զամեն ժամանակ աւելի ցաւոց եւ արտասուաց
օրեր տնտաւ, ու խիստ շատ մարդկանց աչքէն ար-
տասուք բխեցուց :

Քրիստոնեայ մը երէ աստուածային նախա-
խնամութեան ամենասուրբ կամքը աչքին առջեւէն
մէկ վայրկեան մը հեռացընէ, ապշեալ կըզարմա-
նայ քէ ինչպէս այս բարեպաշտ տունը, զոր ա-
ռաքինութիւնը իրեն տաճար ընտրած է, որ միշտ
արդարութեան ճամբան փնտռեր է, եւ ամեն տե-
սակ լաւութեանց եւ բարեգործութեանց նախան-
ձայնոյդ եղեր է, այսպէս եւ այսքան ստեպ ստեպ

աշխարհիս մեծամեծ բշտառութեանցը զոն կըլ-
լայ

Մինչդեռ Չամչեան Բարեյիշատակ Մարիամ
տիկնոջ տարածամ մահը դեռ ամենուն աչքին
առջեւն էր, տարին չլըմնցած՝ իրենց երկու սիրե-
լի անձանց յուղարկաւորութեանը գտնուեցան ...
Նոյն տարուան դեկտեմբերի 5-ին ազնուաբարոյ
Մատրեոս Աղան վախճանեցաւ, քսան օր ետքն ալ
իրենց եւ ամենուն սիրելի Յակոբ Աղան յուղար-
կուեցաւ յախտնական հայրենիքը :

Ահ, ոչքէ քեզ կրսպասէին այն վշտանար ընտա-
նիքը, ո՞վ մահ, ալլ այն մխիթարիչ հրեշտակին
կատարեալ առողջութեանը որ միայն կրնար ի-
րենց վիրացը սպեղանի պատրաստել եւ իրենց
կենաց դառնութեամբ լի բաժակը ի քաղցրու-
թիւն դարձընել...

Բարեյիշատակ Յակոբ Աղան ծնած էր ի Կոս-
տանդնուպօլիս 1852-ին Դեկտեմբերի առաջին
օրը, եղբարցն ու քոյրերուն մէջ անդրանիկ
զաւակ : Բարեպաշտ Հայրը ու առաքինազարդ
Մայրը, երկուքն ալ իրենց որդւոցը բարեկիրք եւ
բանիրուն դաստիարակութեանը մեծ փոյր ունե-
նալով՝ խոնական վարժապետ մը առին տներնին,
որոյ խնամօքն ու իր բնական ազնիւ բարոյիւք եւ
սակաւագիւտ ընդունակութեամբ քիչ ատենի մէջ
Յակոբ պատանին շատ առաջ գնաց : Այն յառաջա-
ղիմութիւնը քերեւ ճաշակ մըն էր բազմաթիւ պը-
սակացն որ օր մը իւր գլուխը պիտի զարդարէին
աշխարհիս առաջին մայրաքաղաքին մէջ, ի Փա-